

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-16311/1

Podgorica, 21.12.2021. godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
-n/r ministra, gospodina mr Aleksandra Stijovića -

Poštovani gospodine Stijoviću,

Na osnovu Vašeg akta broj: 05-313/21-13896/1 od 11.11.2021. godine, kojim se traži mišljenje na *Predlog sporazuma o regulisanju međusobnih prava i obaveza za funkcionisanje buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga sporazuma i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni zahtjev utvrđeno je da je Projektom institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede Crne Gore (MIDAS 2), koji se finansira kroz Sporazum o zajmu koji je potpisan sa Svjetskom bankom, u okviru potkomponente 2.2: Jačanje dijagnostičke sposobnosti fitosanitarne laboratorije predviđeno unapređenje kapaciteta Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije. U maju 2021. godine završena je implementacija aktivnosti izrade biznis plana, pravnog okvira za upravljanje i dokumentacija za akreditaciju Fitosanitarne laboratorije čime su stvoreni preduslovi za potpisivanje sporazuma o regulisanju međusobnih prava i obaveza za funkcionisanje Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije i pripreme projektne dokumentacije za građevinske radove, i to između Univerziteta CG i Biotehničkog fakulteta sa jedne strane i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove sa druge strane. U ime Vlade Crne Gore sporazum zaključuje resorni ministar.

U skladu sa sporazumom obaveza Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je obezbjeđivanje sredstava za plaćanje zarada osam specijalista i dva tehničara, projektovanog iznosa 109.177,20€ na godišnjem nivou, kao i za naknadu za supervizore i plaćanje nedostajućih sredstava za funkcionisanje Laboratorije u slučaju da ostvareni prihodi ne budu dovoljni do iznosa od 35.822,80€. Procijenjena sredstva u ukupnom iznosu od 145.000,00€ bila bi obezbijeđena iz Budžeta Crne Gore počev od 2023. godine za kada se očekuje planiranje zarada i troškova Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije u godišnjem budžetu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Razmatrajući dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede na zahtjev Biotehničkog fakulteta, da se kroz MIDAS 2 program podrži, između ostalog i građevinsko opremanje ostatka nadograđenog dijela zgrade Biotehničkog fakulteta, odobrilo izgradnju i uređenje kompletnog IV sprata Biotehničkog fakulteta. Procijenjena vrijednost budžeta iznosi 1.288.000,00€, a obuhvata izradu idejnog i glavnog projekta, nadzor nad radovima, reviziju glavnog projekta, izvođenje građevinskih radova, laboratorijsku i IT opremu sa namještajem, a sredstva su opredijeljena MIDAS 2 projektom.

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja ukazuje da su Predlogom zakona o budžetu za 2022. godinu u okviru potrošačke jedinice Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede predviđena kreditna sredstva za izdatke do nivoa njihovog ostvarenja za aktivnost MIDAS 2 (programski kod 16 002 007 004) kod potpograma Podrška Agenciji za plaćanje, dok budžetska sredstva za trošak zaposlenih Predlogom zakona o budžetu za 2022. i srednjoročnim budžetskim planom za troškove sufinansiranja nedostajućih troškova Laboratorije nijesu planirana.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, nema primjedbi na predviđeno unapređenje kapaciteta Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije kroz Projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede Crne Gore (MIDAS 2), a sve u skladu sa Sporazumom o zajmu koji je potpisan sa Svjetskom bankom. Takođe, napominjemo da će sredstva neophodna za plaćanje zarada, supervizora i plaćanja nedostajućih sredstava za funkcionisanje Laboratorije u slučaju da ostvareni prihodi ne budu dovoljni, biti predmet razmatranja prilikom godišnjih zakona o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Milojko Spajić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

NAZIV PROPISA

Sporazum o regulisanju međusobnih prava i obaveza za funkcionisanje buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Potpisivanje ovog sporazuma predlaže se radi stvaranja uslova za nesmetano funkcionisanje buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije odnosno laboratorije za ispitivanje štetnih organizama bilja (virusa, bakterija, gljivica, nematoda, insekata i dr.).
- Fitosanitarna laboratorija koja je trenutno sastavni dio Biotehničkog fakulteta nije pravno formalno prepoznata, nema prostorne, ni ljudske kapacitete i ne ispunjava uslove za akreditaciju što je preduslov da bi laboratorija bila ovlašćena i da bude Nacionalna referentna laboratorija.
- Uredbom (EU) 2017/625 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 15. marta 2017. godine propisana su pravila za vršenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti kojima se obezbjeđuje primjena propisa o hrani i hrani za životinje, propisa o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja. Član 100 ove regulative odnosi se na određivanje nacionalnih referentnih laboratorija i propisuje da, države članice određuju jednu ili više nacionalnih referentnih laboratorija za svaku referentnu laboratoriju Evropske unije.
- Ovako koncipirana Fitosanitarna laboratorija u potpunosti bi mogla da ispuni zahtjeve uvoznika i/ili držaoca bilja za efikasno vršenje odgovarajućih analiza, čime bi se u potpunosti ispunili i zahtjevi EU, dosadašnji sistem je potpuno neodrživ jer ne obezbjeđuje vršenje analiza na dnevnoj potrebi i prouzrokuje duga čekanja analiza i utiče na usporavanje trgovine i samih procedura uvoza;
- Odsustvo ove laboratorije značilo bi usporavanje Crne Gore u ispunjavanju uslova za pristupanje EU jer je ovo jedno od mjerila za zatvaranje pregovora za poglavlje 12 – bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika. Osim toga to bi dovelo do ograničenja u plasmanu proizvoda biljnog porijekla na tržište Crne Gore i EU kao i izvoza/uvoza.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Potpisivanje ovog sporazuma je preduslov za početak građevinskih radova buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije čija će izgradnja, opremanje i akreditacija biti finansirana iz sredstava Drugog Projekta institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede Crne Gore (MIDAS 2). Osim toga ovim sporazumom se regulišu prava i obaveza za funkcionisanje buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije i na taj način ispunjavaju uslovi u skladu sa propisima EU;
- Crne Gore mora da odredi svoju Nacionalnu referentnu laboratoriju i o tome obavijesti Evropsku komisiju, a istovremeno treba da budu ispunjeni i nacionalni interesi. Uspostavljanje/ovlašćenje Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije je obaveza Crne Gore u okviru Poglavlju 12 – bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika. Usklađen je sa:

- Inoviranom Strategijom Crne Gore za transpoziciju i implementaciju pravne tekovine Evropske Unije za Poglavlje 12 - Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika sa Opštim akcionim planom i Posebnim akcionim planom za suzbijanje i iskorjenjivanje klasične kuge svinja;
- Mjerilima za zatvaranje pregovora za Poglavlje 12 Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarna politika;

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**
- Jedina opcija za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema je izgradnja nove fitosanitarne laboratorije koja će biti Nacionalna referentna fitosanitarna laboratorija, status Quo nije opcija

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**
- Na ovaj način će se obezbjediti da subjekti stavljaju na tržište bilje, biljne proizvode i objekte pod nadzorom bez štetnih organizama, dodatno laboratorijske analize štetnih organizama koje će se vršiti omogućavajuće održavanje statusa Crne Gore oštećenim organizmima čime Crna Gora stiče pravo da izvozi svoje proizvode i izdaje fitosanitarni sertifikat odnosno međunarodno uvjerenje o zdravlju bilja, čime se omogućava izvoz ali i bezbjedna biljna proizvodnja na teritoriji Crne Gore. Direktni korisnici će biti proizvođači/trgovci biljem, biljnim proizvodima i objektima pod nadzorom kao i država Crna Gora koja ovim osim međunarodnih ispunjava i uslove za pristupanje EU.
- Primjena ne izaziva troškove građanima i privredi.
- Ne podržava se stvaranje novih tržišnih subjekata na tržištu i ne postoji negativan uticaj.
- Neće dovesti do stvaranja administrativnih opterećenja i biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? **Obrazložiti.**
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? **Obrazložiti.**
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- Da li su postojali problem u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda?
- **Obrazložiti.**
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- **-Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**
- Za potrebe funkcionisanje buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije od 2023. godine potrebno je obezbjeđenje finansijskih sredstava u iznosu od 145.000,00 eura na

godišnjem nivou, sredstva treba da budu dio budžeta Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za potrebe finansiranja plata i troškova Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije:

- o ukupno 109.177,20 € i to: 96.822,00 € za bruto plate za 8 zaposlenih magistara/doktora nauka i 2 tehnička lica 12.355,20 € (opcija 2 biznis plana);
- o 35.822,80 € za naknadu za supervizore prilikom uvođenja metoda laboratorijskih ispitivanja i režijske i druge troškove (nabavka potrebnog materijala za vršenje analiza i sl.);

Novim Srednjeročnim planom za 2022-24 godinu planirano je kroz Prioritet 3, Zdravlje i zdrava životna sredina: Zdravlje (cilj 1), Životna sredina i klimatske promjene (cilj 2) Održivi razvoj (cilj 3) planiran je cilj "Jačanje sistema u oblasti bezbjednosti hrane, veterine i fitosanitarne oblasti" kroz koji je kao indikator učinka postavljen cilj 6. 6. "Referentne laboratorije za laboratorijska ispitivanja u skladu sa EU zahtjevima".

Sredstva nijesu obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno u budžetu za narednu 2022. fiskalnu godinu. Potrebna budžetska sredstva 145.000,00 nijesu planirana u 2023. godini, a potrebna su i biće planirana tek od 2023. godine, a treba da budu dio budžeta Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za potrebe finansiranja plata i troškova Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije.

- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa ne ostvaruje se prihod za budžet Crne Gore.
- Obračun finansijskih izdataka je dio sveobuhvatnog biznis plana koji je pripremljen u okviru Drugog Projekta institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede Crne Gore (MIDAS 2). Uzimajući u obzir da se izdaci potrošačkih jedinica u Tekućem budžetu, koji se finansiraju iz kredita, izvršavaju u visini njihovog ostvarenja:

Za aktivnosti koje se realizuju iz MIDAS 2 projekta, planirano je 7,8 miliona eura. Realno je očekivati da će od ovih sredstava biti utrošeno 3,7 miliona eura.

Iznos za preostali dio biće ugovoren ali zbog trajanja implementacije ugovora njihovo plaćanje će biti realizovano tokom 2022. godine.

Srednjeročnim planom za 2022-24 godinu:

predviđena sredstva:

- **za 2022. godinu** su 11 miliona eura, od tog iznosa za komponentu 2, u okviru koje se realizuje ova aktivnost, opredijeljeno je - 1 million eura.
- **za 2023. godinu** predviđena sredstva su 9,1 million eura, za komponentu 2 - 1,2 miliona eura.
- **za 2024. godinu** ne možemo da previdimo sredstva jer se projekat zvanično završava 2023. godine. U toku su pripreme zahtjeva za restrukturiranje projekta kojim će se projekat produžiti još najmanje jednu godinu.
- Nije postojao problem u preciznom obračunu finansijskih izdataka. Uzimajući u obzir dinamiku pripremljenih aktivnosti za izgradnju, finansijska sredstva predviđena biznis planom za 2022.godinu neće biti potrebna.
- Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija i socijalnog staranja.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza podrške i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

- Korišćena je eksterna ekspertiza podrške kroz MIDAS projekat:
- U Projektu su učestvovali: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Univerzitet Crne Gore – Biotehnički fakultet;
- Glavni rezultati su upravo predložena informacija i predlog Ugovora;

7. Monitoring i evaulacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa kako bi se isunili ciljevi?**

<ul style="list-style-type: none">- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva?- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoring i evaulacije primjene propisa?
<ul style="list-style-type: none">- Nema prepreka za implementaciju sporazuma.- Praćenje realizacije izgradnje Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije.- Broj analiziranih uzoraka.- Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove će vršiti monitoring rada Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije.
Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva:
<ul style="list-style-type: none">- Funkcionalna Nacionalna referentna fitosanitarna laboratorija.- Broj analiziranih uzoraka.

Datum i mjesto

Podgorica, 28 novembar 2021.godine

MINISTAR

mr Aleksandar Stijović